

Posudek vedoucí na teoretickou bakalářskou práci Terézie Halamové Práca s (ne)hercom a vyjadrovacie prostriedky Carla Reygadase

Terézia Halamová se rozhodla ve své bakalářské práci prozkoumat tři vybrané filmy Carlose Reygadase a to s primárním zaměřením na jeho velmi specifickou práci s (ne)herci či obecněji s těly. Vzhledem k tomu, že analýza práce s herci se jen velmi obtížně vyděluje z celku dalších výrazových stylistických prostředků použitých ve filmu, tak si autorka tam, kde to bylo funkční, rozšířila pole svého výzkumu i o průzkum dalších aspektů Reygadasových děl, které s herectvím úzce souvisí. Částečně se pak logicky věnuje i tomu, jak toto specifické herectví funguje v rámci příběhů a témat, jimž se Reygadas věnuje, tedy proč přispívá k výjimečné estetické intenzitě jeho filmů.

Text má logickou strukturu, kdy v první části autorka shrnuje základní rysy klasického dramatického herectví a rozvoj různých odlišných stylů herectví ve filmu. Při svém průzkumu této oblasti přitom vhodně čerpá nejen z historie kinematografie a ze srovnání s filmařskými příbuznými tvůrci (viz např. Robert Bresson), ale také využívá myšlenky teoretiků, kteří se této oblasti věnovali, např. Gilles Deleuze. Jak ukazuje už v tomto teoretickém úvodu, herectví nemusí být spojeno jen s ideou pevné identity a subjektivity jasně vyjadřovanými v rámci dramatického tvaru, ale také např. s víc ambivalentními performativními, citovými, tělesnými aspekty, které nacházíme právě mj. v Reygadasových filmech. Jak sama autorka výstižně vyjadřuje už v úvodu, herectví u Reygadase "sa radikálne odkláňa od dramatických konvencí založených na postave, a miesto toho využíva citovú formu hereckého výkonu založenú na vnímaní pohybu, ktorý presahuje vôľu jednotlivca, a namiesto toho sa ukazuje ako jedinečná zrážka dojmov, ktoré existujú ešte pred sformovaním identity". Následné detailní analýzy tří filmů pak velmi výstižně a přesně zachycují, jak konkrétně jsou lidská, ale třeba i zvířecí těla postav v jeho filmech zobrazována a "používána" a k jakým významovým a emočním efektům na diváka slouží.

Text je velmi zdařilý i po formální stránce. Autorka dokáže i komplikovanější teoretické koncepty přiblížit srozumitelnou formou, její styl psaní občas dobře využívá evokativní či až filosofující pasáže. Zároveň je přitom velmi všímavě analytická co se týče konkrétních detailů zkoumaných snímků a způsobu, jak přesně a proč Reygadas pracuje na place. Text je vhodně doplněn na několika místech obrazovým doprovodem.

Když to shrnu: posuzovaná bakalářská práce podle mého názoru přichází s původními, originálními poznatky, je čitivě, elegantně a srozumitelně napsaná, využívá na poměry bakalářské práce rozsáhlou odbornou literaturu včetně vskutku nelehkých teoretických knih a v neposlední řadě velmi vhodně na poli teorie doplňuje a rozšiřuje poznání režijní profese, kterou Terézia na FAMU studuje. Ze všech těchto důvodů považuji tuto bakalářskou práci za velmi zdařilou a doporučuji ji k obhajobě s navrženým hodnocením A.

20. 9. 2020

Helena Bendová

Helena Bendová